

Խ Մ Բ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԵՐԿՈՒ ՍՅՈՒՆԵՐԸ

(Ս. ՍԱՀԱԿ և Ս. ՄԵՍՐՈՊ)

Եր Եկեղեցին տարվա ընթաց-
ում երեք հանդիսավոր առիթ-
ներով պանծացնում է հիշա-
տակը սուրբ քարգմանիչ վա-
րդապետների:

Այդ տոներին առաջինն է «Մերոյն Խա-
հակայ Պարբէի հայրապետին մերոյ», վա-
րդանանց շաքարվա նախօրյակին, երբ փա-
ռաբանվում է Սահակ Պարբէի կիսադարյան
և բազմերայտ հայրապետությունը Լուսա-
վորչի Գահի վրա:

Հովիսին՝ միասին է տոնվում երկու մեծ
սրբերի, հայ մշակույթի երախտաշատ վաս-
տակավորների՝ «սրբոց քարգմանչացն մե-
րոց Սահակայ և Մեսրոպայ» հիշատակը:

Առաջին տոնը երբ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱՔՈՒ-
ՌԻ ՏՈՆՆ է, ապա երկրորդը՝ Հայրապետա-
կան Աթոռի հովանու տակ, գրեթե գյուտով և
Աստվածաշնչի հայերեն քարգմանությամբ
սկզբնավորված ՀԱՅ ԴՊՐՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆՆ է:

Քարգմանչաց երրորդ տոնը, հոկտեմբեր
ամսին, տոնն է գերազանցորեն Ս. Սահակի
և Ս. Մեսրոպի առաջ ծնրադրած և ապա
նրանց շնչի տակ ապրած և ստեղծագործած
ՀԱՅ ԴՐՈՒ ՌԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՎԱՍՏԱԿԱՎՈՐՆԵ-
ՐԻ, որոնք սերնդից սերունդ փոխանցել են
հավատարմությամբ հայ դպրության ու գրա-
կանության սերը և քարգմանել են Աստուծո
խոսքը ժողովրդին՝ նոր շնչով, նոր գեղեց-
կությամբ:

Մեր Եկեղեցին վաղուց իր սիրելի սրբերի
կարգն է դասել հայ մշակույթի և մեր ժողո-
վրդի հոգևոր-իմացական լուսավորության
գործին նվիրված մեծ վաստակավորներին:

Ս. Սահակի և Ս. Մեսրոպի խնկելի անուն-
ները անխզելիորեն կապված են հայ գրերի
գյուտի և Աստվածաշունչ Դրոց հայերեն
քարգմանության հետ, որոնցով նրանք մեր
կրոնական և ազգային զգացմունքների առաջ
հանդիսացել են մեր Մայրենի Եկեղեցու զույգ
սյուները, Հայրենիքի պաշտպանները, մեր
ժողովրդի հաստատությունն ու գոյությունը:

Ս. Սահակն ու Ս. Մեսրոպը, «Անեղին
իմաստը զարդարելով», «հաստատեցին
գԱթոռ Մերոյն Դրիգորի, քարգմանութեամբ
նշանագրութեան»: Նրանց՝ երկու Ս. Լուսավո-
րիչների Եկեղեցանվեր ջանքերի շնորհիվ,
«պայծառագեցան Եկեղեցիք Հայաստա-
նեայց» և կենդանի գիրն ու գրականությունը
հաստատվեցան հայ հողի և հայ հոգիների
մեջ:

Դրերի գյուտը և Աստվածաշունչ գրոց
քարգմանությունը ծնունդն են Ե դարում
պատմականորեն հասունացած անհրաժեշ-
տության և ազգային-Եկեղեցական տեսակե-
տից անկախ ու կրոնապես ինքնուրույն լի-
նելու ցանկության:

Դարի սկզբներին, երկու օտար և հակա-
մարտ ազդեցությունների վտանգավոր ոլոր-
տին մեջ ընկած մեր ժողովուրդն ու Հայրե-
նիքը առաջնորդվում էին դեպի անխուսափե-
լի կորուստը ազգային անկախության, գու-
ցե նաև գոյության: Անհրաժեշտ էր մեծ
վտանգի առաջ գրահապատել հայության
մարմինն ու հոգին մի նոր, կենսունակ ու
երիտասարդ ուժով: Դա հայ ինքնուրույն
մշակույթի, գրի ու գրականության ստեղ-
ծումն է:

ների ապագայնացնող ազդեցությունների դեմ, դաստիարակել նոր սերունդը բարգմանչաց ոգով և շնչով, ընդհանրացնել, տարածել հայ գիրն ու գրականությունը:

Միայն և միմիայն մայրենի լեզվի, ինքնուրույն մշակույթի պահպանմամբ կարելի կլինի գորավոր պատենշ կանգնեցնել մանավանդ Սփյուռքում մեր կյանքին սպառնացող վտանգների դեմ:

«Ախ, լեզո՛ւն, լեզո՛ւն, լեզո՛ւն որ չըլի մարդ ինչի՞ն նման կըլի: Մեկ ազգի պահողը, իրար միացնողը լեզուն ա ու հավատը: Լեզուդ փոխիր, հավատդ ուրացիր, էլ ինչո՞վ կարես ասել, թե ո՞ր ազգիցն ես: Ինչ քաղցր, պատվական կերակուր էլ տաս երեխին, էլի իր մոր կաթը նրա համար շաքարից էլ ա անուշ, մեղրից էլ» (Արուսյան):

Հայ ժողովրդի անմահ գավակ, մեծ լուսավորիչ ու հայրենասեր հաշատուր Արուսյանի բերանով խոսում են հենց իրենք, մեր բարգմանիչ-լուսավորիչներ՝ Ս. Սահակյան ու Ս. Մեսրոպը:

Մեր անմոռանալի լուսավորիչ իարգմանիչների անմահ գործի հիշատակը լավա-

գույնս պահելու միջոցն է՝ սիրել ու տարածել հայոց լեզուն, հայ գիրն ու գրականությունը, պայքարել հայ լեզվի աղավաղումների և աղանառումների դեմ:

Վեհափառ Հայրապետը քաղցր ու պատասխանատու պարտավորություն է դրել մեր բոլոր թեմերի առաջնորդների, թեմական խորհուրդների և հավատացյալ ժողովրդի վրա՝ գուրգուրել ու աչքի լույսի պես պահել մեր մշակութային արժեքները, սիրել ու տարածել մեր մեծասական լեզվով գրված հաբուստ գրականությունը, մեր դարավոր ու նվիրական ավանդները, որոնք ձեռք են բերվել մեր պանծալի նախնիների արյունով և կյանքով:

Մեր անմոռանալի լուսավորիչ-բարգմանիչների պայծառ հիշատակը այսօր էլ խանդավառում է հայ հավատացյալ ժողովրդին՝ սրբությամբ պահել ու պահպանել անցյալից ավանդ ստացած հոգևոր ժառանգությունն ա՛յն հաստատուն համոզմունքով և սրտառույշ հավատով, որ, իրապես, «մեկ ազգի պահողը, իրար միացնողը լեզուն ա ու հավատը»:

